

Na temelju članka 38. Statuta Osnovne škole Garešnica KLASA: 012-03/10-01/01 URBROJ: 2123-24-01-10-1/2, Školski odbor na sjednici održanoj 21. ožujka 2013. godine donosi

PROTOKOL O POSTUPANJU ŠKOLE U KRIZNIM SITUACIJAMA

Članak 1.

UVOD

Protokol se odnosi na preveniranje mogućih situacija povećanog rizika, kao i na postupanje u konkretnim situacijama s ciljem zaštite učenika, radnika škole i posjetitelja škole. Temelji se na nacionalnim dokumentima:

- *Program aktivnosti za sprječavanje nasilja među djecom i mladima i Protokolu o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima (VRH, 2004.)*
- *Nacionalna strategija suzbijanja zloporabe droga za 2006.-2012.*
- *Nacionalna strategija zaštite od nasilja u obitelji , za razdoblje 2008.-2010.*
- *Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji (MOIMGS 2004.)*

Utvrđuje obveze i odgovornosti, kao i načine postupanja ravnatelja, stručnih suradnika, učitelja, učenika, drugih radnika škole ili roditelja (skrbnika) djeteta .

Protokol je sastavni dio Pravilnika o kućnom redu škole.

Protokol treba biti izvješten na vidnom i svima dostupnom mjestu u školi.

O načinima i koracima postupanja svih sudionika u procesu odgoja i obrazovanja potrebno je upoznati učenike na satovima razrednika te roditelje na prvom roditeljskom sastanku svake školske godine (prema potrebi i češće).

Članak 2.

Protokol sadrži:

1. općeprihvaćenu definiciju nasilja;
2. postupanje škole u slučaju nasilja među djecom;

3. postupanje škole u slučaju običnog vršnjačkog sukoba;
4. postupanje škole u slučaju saznanja ili sumnje o nasilju u obitelji;
5. postupanje škole u slučaju nasilja prema učenicima od strane odrasle osobe u školi (učitelja, roditelja, drugih zaposlenika škole, nepoznatih osoba...)
6. postupanje škole u slučaju nasilnog ponašanja odrasle osobe nad odraslom osobom u školi;
7. postupanje škole u slučaju nasilja prema djelatnicima škole od strane učenika škole
8. evidenciju škole o sukobima i nasilju u školi
9. zapisnik o ozljeđivanju učenika

Članak 3.

Koordinatori protokola o postupanju škole u kriznim situacijama su:

1. pedagog
2. defektolog
3. voditelj smjene
4. dežurni učitelj

Članak 4.

1. OPĆEPRIHVAĆENA DEFINICIJA NASILJA

Protokol o nasilju među djecom kojeg je donijela Vlada Republike Hrvatske u listopadu 2004. razlikuje i definira *nasilje među djecom i mladima* i *obični sukob vršnjaka*.

Nasiljem među djecom i mladima smatra se svako namjerno fizičko ili psihičko nasilno ponašanje usmjereno prema djeci i mladima od strane njihovih vršnjaka učinjeno s ciljem povrjeđivanja, a koje se, neovisno o mjestu izvršenja, može razlikovati po obliku, težini, intenzitetu i vremenskom trajanju i koje uključuje ponavljanje istog obrasca i održava neravnotežan odnos snaga (jači protiv slabijih ili grupa protiv pojedinaca.)

Nasiljem među djecom i mladima smatra se osobito:

- namjerno uzrokovani fizički napad u bilo kojem obliku, primjerice udaranje, guranje, gađanje, šamaranje, čupanje, zaključavanje, napad različitim predmetima, pljuvanje i slično bez obzira da li je kod napadnutog djeteta nastupila tjelesna povreda,
- psihičko i emocionalno nasilje prouzročeno opetovanim ili trajnim negativnim postupcima od strane jednog djeteta ili više djece. Negativni postupci su: ogovaranje, nazivanje pogrdnim imenima, ismijavanje, zastrašivanje, izrugivanje, namjerno zanemarivanje i isključivanje iz skupine kojoj pripada ili isključivanje i zabranjivanje sudjelovanja u različitim aktivnostima s ciljem nanošenja patnje ili boli, širenje glasina s ciljem izolacije djeteta od ostalih učenika, oduzimanje stvari ili novaca, uništavanje ili oštećivanje djetetovih stvari, ponižavanje, naređivanje ili zahtijevanje poslušnosti ili na drugi način dovođenje djeteta u podređeni položaj, kao i sva druga ponašanja počinjena od djeteta i mlade osobe (unutar kojih i spolno uznemiravanje i zlostavljanje) kojima se drugom djetetu namjerno nanosi fizička i duševna bol ili sramota.

Nasilje podrazumijeva šest definirajućih čimbenika:

- namjera da se drugom nanese šteta ili ozljeda;
- intenzitet i trajanje (opetovanost nasilničkog ponašanja);
- moć nasilnika (nesrazmjer s obzirom na dob, snagu, brojčana nadmoć);
- ranjivost i nemoć žrtve;
- manjak podrške;
- posljedice.

Članak 5.

Običan sukob vršnjaka ima sljedeća obilježja:

1. nema elemenata navedenih za nasilništvo: radi se o sukobu vršnjaka koji oni ne rješavaju na miran, nego na neki drugi način; ne postupaju jedan prema drugome s namjerom ozljeđivanja ili nanošenja štete; nema nerazmjera moći; nema težih posljedica za djecu u sukobu;
2. djeca ne inzistiraju da mora biti po njihovom po svaku cijenu;

3. mogu dati razloge zašto su u sukobu;
4. ispričaju se ili prihvate rješenje u kojem nema pobjednika i poraženog;
5. slobodno pregovaraju da bi zadovoljili svoje potrebe;
6. mogu promijeniti temu i otići iz situacije u kojoj je došlo do sukoba.

Članak 6.

2. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA MEĐU DJECOM

U svim slučajevima nasilja među djecom koji su definirani navedenim čimbenicima, škola je dužna postupati u skladu s *Protokolom o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima*

U slučaju nasilja među djecom u školi svaki radnik škole dužan je:

- odmah prekinuti nasilno ponašanje učenika i odvojiti učenike;
- pružiti pomoć i podršku učeniku koji je doživio nasilje;
- obavijestiti o događaju razrednika, stručnog suradnika škole ili ravnatelja.

U slučaju prijave nasilja ili dojave o nasilju među djecom imenovane stručne osobe za koordiniranje aktivnosti vezanih uz problematiku nasilja (iz članka 3. ovog Protokola) i ravnatelj dužni su:

- odmah poduzeti sve mjere da se zaustavi i prekine aktualno nasilno postupanje prema djetetu
- po prijavi, odnosno dojavi nasilja odmah obaviti razgovor s djetetom koje je žrtva nasilja, poštujući djetetovo dostojanstvo i pružajući mu potporu;
- roditeljima ili skrbnicima djeteta koje je žrtva vršnjačkog nasilja dati obavijesti o mogućim oblicima savjetodavne i stručne pomoći djetetu u odgojno obrazovnoj ustanovi i izvan nje s ciljem potpore i osnaživanja djeteta te prorade traumatskog doživljaja;
- obaviti razgovor s drugom djecom ili odraslim osobama koje imaju spoznaju o učinjenom nasilju te utvrditi sve okolnosti vezane uz oblik, intenzitet, težinu i vremensko trajanje nasilja;

- ukoliko se radi o osobito teškom obliku, intenzitetu ili dužem vremenskom trajanju nasilja, koje može izazvati traumu i kod druge djece koja su svjedočila nasilju, savjetovati se s nadležnom stručnom osobom ili službom poradi pomoći djeci, svjedocima nasilja;

- što žurnije obaviti razgovor s djetetom koje je počinilo nasilje, ukazati djetetu na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja te ga savjetovati i poticati na promjenu takvog ponašanja, a tijekom razgovora posebno obratiti pozornost iznosi li dijete neke okolnosti koje bi ukazivale da je dijete žrtva zanemarivanja ili zlostavljanja u svojoj obitelji ili izvan nje, u kojem slučaju će se odmah izvijestiti centar za socijalnu skrb, a po potrebi ili sumnji na počinjenje kažnjive radnje izvijestiti policiju ili nadležno državno odvjetništvo, a škola će poduzeti sve mjere za pomirenje djece i za stvaranje tolerantnog, prijateljskog ponašanja u školi;

2.1. Postupanje prilikom tjelesnog ozljeđivanja učenika

- **ukoliko je dijete ozlijeđeno konzultirati, prema mogućnostima, osobe u školi ovlaštene za pružanje prve pomoći i tražiti njihovu procjenu**

- **ukoliko je dijete ozlijeđeno u mjeri koja zahtijeva liječničku intervenciju ili pregled tada**

- **odmah pozvati službu hitne medicinske pomoći**
- **ili na najbrži mogući način, koji ne šteti zdravlju djeteta, prepratiti ili osigurati pratnju djeteta liječniku**
- **sačekati liječnikovu preporuku o daljnjem postupanju i dolazak djetetovih roditelja ili skrbnika**

- **odmah po prijavljenom nasilju obavijestiti roditelje djeteta ili skrbnike (počinitelja i žrtve) te ih upoznati sa svim činjenicama i okolnostima koje su do tada poznate**

- **obavijestiti razrednika/razrednike, stručne suradnike i ravnatelja o događaju, napraviti zapisnik i unijeti u knjigu dežurstva i evidenciju škole o neprihvatljivim oblicima ponašanja**

- **razrednik treba pozvati roditelje na zajednički savjetodavni razgovor u dogovoru sa stručnim suradnicima i voditi zapisnik razgovora**

- **razrednik treba postupiti prema Statutu škole i predložiti primjenu pedagoške mjere**

• **prijava policiji kod teže tjelesne ozljede je obvezna, bez obzira želi li to roditelj žrtve ili ne**

- razrednik treba skrenuti pozornost roditeljima učenika počinitelja nasilja na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja, savjetovati ih s ciljem promjene ponašanja djeteta te ih pozvati na uključivanje u savjetovanje ili stručnu pomoć unutar škole ili izvan nje (centar za socijalnu skrb, poliklinike za zaštitu djece, obiteljska savjetovališta i slično) i izvijestiti ih o obvezi škole da slučaj prijavi nadležnom centru za socijalnu skrb, Uredu državne uprave u Bjelovarsko bilogorskoj županiji ili Upravnom odjelu za prosvjetu, kulturu i šport, policiji
- poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama te svojim opažanjima sačiniti službene bilješke, kao i voditi odgovarajuće evidencije zaštićenih podataka koje će se dostaviti na zahtjev drugim nadležnim tijelima te o događaju izvijestiti Učiteljsko vijeće škole.

Članak 7.

3. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NORMALNOG VRŠNJAČKOG SUKOB

U slučaju normalnog vršnjačkog sukoba svaki radnik škole dužan je:

1. odmah prekinuti sukob među djecom;
2. obavijestiti o sukobu razrednika, stručne suradnike ili ravnatelja škole;
3. razrednik, stručni suradnik ili ravnatelj će obaviti razgovore sa sukobljenim učenicima;
4. dogovoriti će s učenicima da se međusobno ispričaju, prihvate rješenje u kojem nitko neće pobijediti, da jedan drugom nadoknade eventualnu štetu (restitucija);
5. tražiti od učenika da popune odgovarajući obrazac o događaju;
6. u slučaju da učenik češće dolazi u takve sukobe s vršnjacima razrednik i stručni suradnik će pozvati roditelje u školu s ciljem prevladavanja takve situacije i pomoći učeniku;
7. prema potrebi učenik će biti uključen u dodatne oblike rada (savjetodavni rad , pedagoška i/ili defektološka pomoć) u školi ili izvan škole u dogovoru s roditeljima (skrbnicima);

8. ako učenik učestalo krši pravila, ne poštuje dogovore, ne prihvaća restituciju, škola će primijeniti odgovarajuće pedagoške mjere u skladu sa Statutom škole.

9. u slučaju da sve prethodno navedene mjere ne dovedu do poboljšanja ponašanja učenika i u slučaju nesuradnje roditelja, škola će postupiti prema članku 2. ovog Protokola.

Članak 8.

4. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SAZNANJA ILI SUMNJE NA NASILJE U OBITELJI

Učitelji, stručni suradnici i ostali radnici škole, dužni su poduzimati mjere zaštite prava učenika te o svakom kršenju tih prava, posebice o oblicima tjelesnog i duševnog nasilja, spolne zloporabe, zanemarivanja ili nehajnog postupanja, zlostavljanja ili izrabljivanja učenika, odmah izvijestiti ravnatelja škole koji je to dužan javiti centru socijalne skrbi, odnosno drugom nadležnom tijelu.

Način postupanja učitelja, stručnih suradnika i ravnatelja o poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima, propisuje ministar.

Članak 9.

5. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA PREMA UČENICIMA OD STRANE ODRASLE OSOBE U ŠKOLI (UČITELJA, RODITELJA, DRUGIH ZAPOSLENIKA ŠKOLE, NEPOZNATIH OSOBA)

U slučaju kada postoji sumnja ili je učenik doživio zlostavljanje od strane odrasle osobe u školi (radnika škole, svog roditelja ili roditelja drugog učenika odnosno nepoznate osobe) svaki radnik škole koji se zatekao na mjestu događaja ili je prvi za događaj doznao je obvezan:

- odmah pokušati prekinuti nasilno postupanje prema djetetu;
- ako u tome ne uspije, odmah pozvati ravnatelja, stručnog suradnika, tajnika, voditelja smjene ili dežurnog učitelja koji su dužni odmah obavijestiti policiju;

- ako uspije prekinuti nasilno ponašanje prema djetetu, o tome obavijestiti ravnatelja, stručnog suradnika, voditelja smjene , dežurnog učitelja ili tajnika škole;
- osoba koja je obavijest primila (ravnatelj, stručni suradnik, voditelj smjene, dežurni učitelj, tajnik) dužna je upozoriti osobu koja se ponaša nasilno na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja i informirati je o obvezi škole da slučaj prijavi nadležnom CZSS , policiji, Upravnom odjelu za prosvjetu, kulturu i šport u Bjelovarsko bilogorskoj županiji i Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta;
- ravnatelj je dužan o događaju obavijestiti CZSS, policiju, Upravni odjel za prosvjetu, kulturu i šport u Bjelovarsko bilogorskoj županiji i Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta;
- stručni suradnik dužan je obaviti razgovor s djetetom odmah po saznanju o događaju s ciljem normaliziranja osjećaja djeteta i sprečavanja dugoročnih posljedica traume te tijekom razgovora s djetetom voditi službenu zabilješku
- kada stručni suradnik obavi razgovor s djetetom ravnatelj, stručni suradnik, razrednik ili član Učiteljskog vijeća trebaju o događaju odmah obavijestiti roditelje djeteta (ili drugog roditelja ako se jedan od roditelja nasilno ponašao u školi prema vlastitom djetetu) i pozvati ih da dijete odvedu kući te ih informirati o eventualnoj potrebi uključivanja djeteta i roditelja u savjetovanje i stručnu pomoć u školi ili van škole;
- u slučaju da je dijete ozlijeđeno ili postoji sumnja da bi moglo biti ozlijeđeno, treba ga odvesti na liječnički pregled, pri čemu s njim u pratnji ide roditelj (ako je dostupan) odnosno postupiti prema članku 2. 1. Ovog protokola
- u slučaju da je počinitelj nasilja radnik škole, ravnatelj je dužan postupiti prema odredbama Zakona o radu

Članak 10.

6. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILNOG PONAŠANJA ODRASLE OSOBE NAD ODRASLOM OSOBOM U ŠKOLI

U slučaju nasilnog ponašanja odrasle osobe (roditelja učenika, nepoznate osobe, radnika škole) prema drugoj odrasloj osobi u školi (roditelju učenika ili radniku škole) te u slučaju da postoje informacije da odrasla

osoba u prostor škole unosi oružje ili druge predmete koji mogu ugroziti sigurnost osoba i imovine u školi, radnik škole koji ima tu informaciju ili je nazočan mora:

- odmah pokušati prekinuti nasilno ponašanje;
- upozoriti osobu koja se nasilno ponaša na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja tj. unošenja opasnih predmeta u prostor škole i zatražiti od nje da napusti prostor škole;
- ako u tome ne uspije, odmah pozvati ravnatelja, stručnog suradnika , tajnika, voditelja smjene ili dežurnog učitelja koji su dužni odmah obavijestiti policiju;
- ako uspije prekinuti nasilno ponašanje, o tome obavijestiti ravnatelja, stručnog suradnika, voditelja smjene , dežurnog učitelja ili tajnika škole;
- ravnatelj je dužan o događaju obavijestiti CZSS, policiju, Upravni odjel za prosvjetu, kulturu i šport u Bjelovarsko bilogorskoj županiji i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta;

Članak 11.

7. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA PREMA RADNICIMA ŠKOLE OD STRANE UČENIKA

U slučaju da je radnik škole doživio nasilje ili prijetnju nasiljem od strane učenika škole on treba o tome izvijestiti ravnatelja ili stručne suradnike škole. Oni će

- razgovarati s učenikom u prisustvu razrednika i voditi službenu zabilješku o razgovoru;
- odmah obavijestiti roditelje učenika te ih upozoriti na neprihvatljivost takvog ponašanja;
- prema učeniku poduzeti odgovarajuće pedagoške mjere koje će donijeti Učiteljsko vijeće u skladu sa Statutom škole
- uključiti učenika u stručni tretman u školi ili u dogovoru s roditeljima u ustanovi izvan škole;
- o svemu izvijestiti CZSS i Upravni odjel za prosvjetu, kulturu i šport u Bjelovarsko bilogorskoj županiji, a po potrebi i policiju;

- ako je riječ o prijetnjama nasiljem ili o nasilju u školi, zbog čega je škola uključila i policiju, o takvim situacijama je potrebno prvo usmeno uz službenu zabilješku , a zatim i pisano izvijestiti Upravni odjel za prosvjetu, kulturu i šport u Bjelovarsko bilogorskoj županiji i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta.

- U slučaju da bilo kojem nasilnom ponašanju u prostoru škole svjedoče drugi učenici, a nasilno ponašanje je neuobičajeno rijetko i intenzivno te može rezultirati traumatiziranjem svjedoka, ravnatelj ili stručni suradnik su dužni osigurati stručnu pomoć tim učenicima. Dužni su savjetovati se s nadležnom i stručnom osobom koja ima iskustva u radu s traumatiziranim osobama o potrebi i načinu pružanja stručne pomoći svjedocima nasilja

Članak 12.

8. EVIDENCIJA ŠKOLE O SUKOBIMA I NASILJU U ŠKOLI

Škola vodi posebnu Evidenciju o sukobima i nasilju u školi. Taj obrazac popunjava član Učiteljskog vijeća koji je nazočio ili bio obaviješten o događaju neposredno nakon istog.

Zapis o događaju iz Evidencije je sastavni dio izvješća škole o događaju.

EVIDENCIJA ŠKOLE O SUKOBIMA I NASILJU U ŠKOLI

- DATUM
- SUDIONICI DOGAĐAJA
- MJESTO I VRIJEME DOGAĐAJA
- PODUZETE MJERE
- OSOBA KOJA PRIJAVLJUJE DOGAĐAJ

Članak 13.

9. ZAPISNIK O OZLJEĐIVANJU UČENIKA

Svaka osoba (učenik, učitelj, drugi radnik škole i/li osoba/e koje imaju saznanja o događaju) popunjava zapisnik o ozljeđivanju učenika te ga predaje ravnatelju ili stručnom suradniku. Taj obrazac je sastavni dio izvješća škole o događaju.

ZAPISNIK O OZLJEĐIVANJU UČENIKA

UČENIK (žrtva)

UČENIK (počinitelj)

DEŽURNI UČITELJ

ŠTO SE DOGODILO

OBAVIJEŠTENI

OZLJEDA

LIJEĆNIK

EVIDENCIJA ŠKOLE O SUKOBIMA I NASILJU U ŠKOLI

(popunjava član Učiteljskog vijeća)

- DATUM

_____

- MJESTO I VRIJEME DOGAĐAJA

_____

_____

_____

- SUDIONICI DOGAĐAJA

_____

_____

_____

_____

_____

_____

- PODUZETE MJERE

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

- OSOBA KOJA PRIJAVLJUJE DOGAĐAJ

_____

_____

_____

_____

Garešnica _____

Potpis

_____

Ovaj protokol objavljen na oglasnoj ploči 22. ožujka 2013. godine , a stupa na snagu danom donošenja.

KLASA: 003-05/13-01/01

URBROJ: 2123-24-02-13-1

Predsjednik/ca Školskog odbora

Draženka Bajan